

#### 4.2.10. Сертифікаційна робота з української літератури

Завдання 1–25 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді.

1. Слова

*Проведу я русалочки до бору,  
Сама вернуса додому!  
Проводили русалочки, проводили,  
Щоб до нас вже русалочки не ходили,  
Да нашого житечка не ламали,  
Да наших дівочок не лоскотали,  
Бо наше житечко в колосочку,  
А наші дівочки у віночку*

узятю з

- А народної думи
- Б народної балади
- В родинно-побутової пісні
- Г суспільно-побутової пісні
- Д календарно-обрядової пісні

2. Свобода є найбільшою людською цінністю – така ідея твору

- А «De libertate»
- Б «Contra spem spero!»
- В «Ой летіла стріла»
- Г «Віють вітри, віють буйні»
- Д «Intermezzo»

3. *«Польова царівна», «Двужон», «Дитячі літа», «Хазяїн»* – розділи твору, автором якого є письменник зі справжнім прізвищем

- А Левицький
- Б Рудченко
- В Тобілевич
- Г Губенко
- Д Лозов'ягін

4. *«Він утілює могутній, лицарський дух запорозького козацтва, а його вчинки непередбачувані й відчайдушні: то викрадає наречену гетьмана, то йде заради нього на смерть»,* – ідеться про героя твору

- А Тараса Шевченка
- Б Івана Нечуя-Левицького
- В Івана Багряного
- Г Івана Котляревського
- Д Пантелеймона Куліша

5. Образ імперського «раю» в Україні, де *«латану свитину з каліки знімають...»*, *«розпинають вдову за подушне...»*, *«єдиного сина в військо оддають...»*, є у творі
- А Тараса Шевченка
  - Б Григорія Сковороди
  - В Івана Франка
  - Г Павла Тичини
  - Д Миколи Вороного
6. Туга за рідним краєм та спогади про дитинство, проведене на Волині, стали поштовхом до написання твору
- А «Тіні забутих предків»
  - Б «Valse mélancolique»
  - В «Моя автобіографія»
  - Г «Лісова пісня»
  - Д «Три зозулі з поклоном»
7. Розв'язкою твору «Мойсей» є
- А суперечка Датана з Мойсеем
  - Б розмова Мойсея з дітьми
  - В діалог Мойсея з Азазелем
  - Г заклик Єгошуа до походу
  - Д гнівна промова Єгови
8. *«Сю ніч снилася мені моя сосна. Це вона вже досі в коліно, а може, й вище. Сосна – а за нею річки синє крило...»* – пише в листі до рідних герой твору, який
- А ризикуючи життям, вистрибує з потяга в тайгу.
  - Б приїжджає в Київ і стає відомим письменником.
  - В відчуває на відстані душу закоханої в нього жінки.
  - Г розповідає про свою роботу на кінофабриці.
  - Д найкращою у світі музикою вважає клепання коси.
9. Зображення великого християнського свята на Лемківщині – провідний мотив твору
- А Максима Рильського
  - Б Євгена Маланюка
  - В Олександра Олеся
  - Г Павла Тичини
  - Д Богдана-Ігоря Антонича
10. Прочитайте висловлювання, у якому пропущено окремі фрагменти інформації.
- \_\_\_\_\_ у своїй \_\_\_\_\_ стверджує, що *«червоне – то \_\_\_\_\_, а чорне – то \_\_\_\_\_»*.

Позначте правильний варіант послідовного заповнення пропусків.

- А Дмитро Павличко; пісні; любов; журба
- Б Василь Симоненко; поезії; молитва; битва
- В Іван Драч; баладі; сорочка; велосипед
- Г Володимир Сосюра; поезії; радість; негода
- Д Микола Хвильовий; новелі; революція; фанатизм

11. Митцям «розстріляного відродження» належать обидва твори в рядку

- А «Наша мова»; «Пісня про рушник»
- Б «Три зозулі з поклоном»; «Місто»
- В «Тіні забутих предків»; «Тигролови»
- Г «Я (Романтика)»; «Мина Мазайло»
- Д «О панно Інно...»; «Маруся Чурай»

12. *«Знав, що в лісах повно лісовиків, які пасуть там свою маржинку, оленів, зайців і сарн, що там блукає веселий чугайстир, який зараз просить стрічного в танець та роздирає нявок»*, персонаж

- А Чіпка Варениченко
- Б Максим Беркут
- В Іван Палійчук
- Г дядько Лев
- Д Сашко Довженко

13. Переважно в Одесі відбуваються події твору, у якому є любовний трикутник

- А Мавка – Лукаш – Килина
- Б Софія – Михайло – Марфа
- В Сев – Тайях – То-Ма-Кі
- Г возний – Наталка – Петро
- Д Маруся – Гриць – Галя

14. *Херсонські прерії, Буг, Синюха* – це образи незабутнього рідного краю автора твору

- А «Маруся Чурай»
- Б «Задивляюсь у твої зіниці...»
- В «Intermezzo»
- Г «Contra spem spero!»
- Д «Уривок з поеми»

15. Ознаки постмодернізму помітно в рядках

- А *Як парость виноградної лози,  
Плекайте мову. Пильно й ненастанно  
Політь бур'ян. Чистіша від сльози  
Вона хай буде. Вірно і слухняно  
Нехай вона щоразу служить вам...*

- Б** *Як любить валер'янку кіт,  
А бджілка – квіточку медову,  
Як м'ясо – щур, так московит  
Обожнює московську мову...*
- В** *Вивчайте, любіть свою мову,  
як світлу Вітчизну любіть,  
як стягів красу малинову,  
як рідного неба блакить.*
- Г** *І сятиме вік, поки сонце стоїть,  
І лихим ворогам буде очі сліпить.  
Хай же ті вороги поніміють скоріш,  
Наша ж мова сія' щогодини ясніш!*
- Д** *Солов'їну, барвінкову,  
колосисту – на віки –  
українську рідну мову  
в дар мені дали батьки...*

**Проаналізуйте віршований твір і виконайте завдання 16–20 до нього.**

*В пустелі сизих вечорів,  
в полях безмежних проти неба  
о, скільки слів  
і скільки снів  
мені наснилося про тебе!*

*Не знаю, хто ти,  
де живеш,  
кого милуєш і голубиш.  
А знаю – ти чекаєш теж,  
тривожно вгадуєш і любиш.*

*І я прийду в життя твоє.  
Тебе, незнаного, впізнаю,  
як син вигнанця впізнає  
прикмети батьківського краю.*

*Я ради цього ладна жити.  
Всі інші хай проходять мимо,  
аби в повторях не згубить  
одне,  
своє,  
неповториме.*

*Нехай це – витвір самоти,  
нехай це – вигадка й омана!  
Моєму серцю снишся ти,  
як морю сняться урагани.*

**Ліна Костенко**

16. Авторка твору належить до

- А «розстріляного відродження»
- Б київських неокласиків
- В поетів «празької школи»
- Г шістдесятників
- Д Театру корифеїв

17. За жанровим різновидом це

- А верлібр
- Б ліричний вірш
- В балада
- Г сонет
- Д послання

18. У творі поєднано лірику

- А пейзажну з філософською
- Б пейзажну з громадянською
- В інтимну з філософською
- Г патріотичну з філософською
- Д громадянську з інтимною

19. Оксиморон є в рядках

- А *В пустелі сизих вечорів,  
в полях безмежних проти неба*
- Б *Моєму серцю снишся ти,  
як морю сняться урагани*
- В *І я прийду в життя твоє.  
Тебе, незнаного, впізнаю*
- Г *Я ради цього ладна жити.  
Всі інші хай проходять мимо*
- Д *Нехай це – витвір самоти,  
нехай це – вигадка й омана!*

20. Провідний мотив поезії суголосний з іншим твором, у якому є рядки

- А *Я ж у полоні нав'язливих дум:  
Лише одне непокоїть мій ум.*
- Б *Можє, квіти зійдуть – і настане  
Ще й для мене весела весна.*

- В** *І уже в душі моїй  
В сяйві мрій  
В'ються хмелем арабески...*
- Г** *Лови летючу мить життя!  
Чаруйсь, хмелій, впивайся...*
- Д** *Ради тебе перли в душу сію,  
Ради тебе мислю і творю...*

**Проаналізуйте уривок прозового твору й виконайте  
завдання 21–25 до нього.**

*Ліс ще дримає в передранішній тиші... Непорушно стоять дерева, загорнені в сутінь, рясно вкриті краплистою росою. Тихо навкруги, мертво... Лиш де-не-де прокинеться пташка, непевним голосом обізветься зі свого затишку. Ліс ще дримає.., а з синім небом вже щось діється: воно то зблідне, наче від жаху, то спанне саявом, немов од радощів. Небо міниться, небо грає усякими барвами, блідим саявом торкає вершечки чорного лісу... Стрепенувся врешті ліс і собі заграв... Зашепотіли збуджені листочки, оповідаючи сни свої, заметушилась у травиці комашня, розітнулося в гущині голосне щебетання й полинуло високо – туди, де небо міниться, де небо грає всякими барвами...*

*На галяву вискакує з гущини сарна і, зачарована чудовим концертом, зупиняється, витяга цікаву мордочку до кривавої смуги обрію, що червоніє на узліссі поміж деревами, і слуха.*

*Полохливий заєць, причаївшись під кущем, пригина вуха, витріща очі й немов порина ввесь у море лісових згуків...*

*Аж ось ринуло від сходу ясне проміння, мов руки, простяглося до лісу, обняло його, засипало самоцвітами, золотими смугами впало на синю від роси траву на галяві, де гостро на тлі золотого світла виринається струнка постать сарни...*

**Михайло Коцюбинський**

**21.** Авторів належить також твір, у якому є дійові особи

- А** Ниви у червні, Сонце, Моя утома
- Б** Сашко, прабаба Марусина, Самійло
- В** Омелько, Націєвський, Палажка Боруля
- Г** Петро, Горпина Терпилиха, Макогоненко
- Д** тьотя Мотя, Уля Розсохіна, дядько Тарас

**22.** У тексті переважають ознаки

- А** експресіонізму
- Б** імпресіонізму
- В** неоромантизму
- Г** символізму
- Д** неокласицизму

**23. Лісовий пейзаж є**

- А зав'язкою
- Б розвитком дії
- В кульмінацією
- Г розв'язкою
- Д позасюжетним елементом

**24. В уривку «Ліс ще дрімає.., а з синім небом вже щось діється: воно то зблідне, наче від жаху, то спашне сяйвом, немов од радощів» наявна**

- А алегорія
- Б метонімія
- В персоніфікація
- Г оксиморон
- Д алюзія

**25. Розгорнутим пейзажем також починаються обидва твори рядка**

- А «Кайдашева сім'я», «Захар Беркут»
- Б «Наталка Полтавка», «Камінний хрест»
- В «Я (Романтика)», «Мартин Боруля»
- Г «Intermezzo», «Valse mélancolique»
- Д «Зачарована Десна», «Моя автобіографія»

**У завданнях 26–30 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою.**

**26. Поедняйте назву твору (1–4) з його темою (А – Д).**

- 1 «Кайдашева сім'я»
- 2 «Захар Беркут»
- 3 «Мартин Боруля»
- 4 «Наталка Полтавка»

- А захист рідної землі від монгольських нападників у XIII столітті
- Б намагання селянина документально відновити своє дворянство
- В вірне кохання людей з народу усупереч життєвим труднощам
- Г трагічна доля жінки-покритки, зрадженої москалем
- Д побут і ментальність української родини в пореформену добу

**27. Поедняйте художні образи (1–4) з ім'ям автора твору (А – Д).**

- 1 Прометей, орел, сині гори
- 2 очі ясні, уста німі, гріх
- 3 воли, байстрюк, кріпацтво
- 4 груша, мотовило, свекруха

- А Іван Франко
- Б Іван Карпенко-Карий
- В Тарас Шевченко
- Г Іван Нечуй-Левицький
- Д Панас Мирний

28. Поєднайте назви творів (1–4) та (А – Д) того самого жанру.

- 1 «Три зозулі з поклоном»
- 2 «Сом»
- 3 «Майстер корабля»
- 4 «Пісня про рушник»

- А «Моя автобіографія»
- Б «Місто»
- В «Лісова пісня»
- Г «Модри Камень»
- Д «Два кольори»

29. Поєднайте ім'я героїні (1–4) та героя (А – Д) того самого твору.

- 1 Зоська Голубовська
- 2 Мотрона Розторгуєва
- 3 Галя Вишняківна
- 4 Наталка Сірко

- А Тарас Мазайло
- Б Карпо Ярковий
- В поет Вигорський
- Г майор Медвин
- Д Мартин Пушкар

30. Поєднайте ім'я митця (1–4) з висловлюванням про нього (А – Д).

- 1 Григій Тютюнник
- 2 Остап Вишня
- 3 Іван Багряний
- 4 Микола Хвильовий

- А *«Герої його романів діють в екстремальних умовах, виявляючи найкращі свої риси – силу волі, міцність переконань, заради яких персонажі готові пожертвувати життям. Ці люди спираються на глибинні національні традиції, на загальнолюдські ідеали свободи, рівності, гідності».*
- Б *«Творча спадщина порівняно невелика за обсягом – «Твори» у двох томах, за які його удостоєно посмертно Шевченківської премії. Проте не обсягом, а змістом написаного, майстерністю слова, глибиною думки, тонкощами художньої деталі, спостережливістю, болем за понівечені людські душі відзначається його творча спадщина».*

- В** *«Постать багатогранна: поет, прозаїк, громадський і культурний діяч; був ініціатором літературної дискусії 1925–1928 років про шляхи розвитку української літератури на початку ХХ ст. Блискучий майстер малої епічної форми, він поетизував свій час, досліджував його суперечності та драматизм, дисгармонію буття за тоталітарної системи».*
- Г** *«Один із тих непокірних, хто вистояв в умовах тоталітарної системи, зберіг гідність. Пройшовши Другу світову війну, письменник реалістично відтворив її у своїй прозі. Попри певні компроміси з владою, не зрадив свого основного художнього кредо – оспівувати людське в людині, розвивати гуманістичні традиції української літератури».*
- Д** *«Герой-оповідач з ніжним серцем розкриває внутрішній світ в численних ліричних відступах своїх усмішок, де немає плакатних гасел-закликів берегти природу, натомість – щирий доброзичливий сміх у ставленні до мисливців і в змалюванні їхніх поглядів на полювання...»*

## Правильні відповіді до завдань сертифікаційної роботи

| №  | Відповідь          |
|----|--------------------|
| 1  | Д                  |
| 2  | А                  |
| 3  | Б                  |
| 4  | Д                  |
| 5  | А                  |
| 6  | Г                  |
| 7  | Г                  |
| 8  | В                  |
| 9  | Д                  |
| 10 | А                  |
| 11 | Г                  |
| 12 | В                  |
| 13 | В                  |
| 14 | Д                  |
| 15 | Б                  |
| 16 | Г                  |
| 17 | Б                  |
| 18 | В                  |
| 19 | В                  |
| 20 | Г                  |
| 21 | А                  |
| 22 | Б                  |
| 23 | Д                  |
| 24 | В                  |
| 25 | А                  |
| 26 | 1–Д, 2–А, 3–Б, 4–В |
| 27 | 1–В, 2–А, 3–Д, 4–Г |
| 28 | 1–Г, 2–А, 3–Б, 4–Д |
| 29 | 1–В, 2–А, 3–Д, 4–Г |
| 30 | 1–Б, 2–Д, 3–А, 4–В |